

20 november 2024

Geachte voorzitter,

Geachte gedeputeerden,

Geachte raadsleden,

Opnieuw een legislatuur voorbij.

Zoals de traditie het wil, richt ik mij op deze laatste zitting van de provincieraad tot u. Voor sommigen wordt dit een afscheid in de huidige hoedanigheid, anderen verwelkom ik graag opnieuw in de volgende legislatuur.

Ik wens iedereen om te beginnen te bedanken.

Omdat u heeft deelgenomen aan verkiezingen, burgers heeft overtuigd van een programma en als mandataris hun bezorgdheden meegenomen heeft in wat finaal beleid werd. Het is de essentie van onze democratische samenleving

Lopende deze legislatuur, heb ik die samenleving verder zien evolueren.

Sociale media kregen nog een grotere greep op de samenleving, dagdagelijks worden we overspoeld door een overvloed aan meningen . De nuance is daarbij vaak minder overvloedig aanwezig.

Het maakt uw mandaat niet altijd aangenamer, doch des te belangrijker: in een omgeving waarin je al te makkelijk terecht komt in een grote bubbel van het eigen gelijk, zijn mensen die blijven uitleggen -uitstijgen boven de oneliners-, blijven verbinding zoeken en blijvend via het beleid antwoord bieden op, onmisbaar.

Zonder u geen democratie.

Ik dank u oprecht voor deze inzet.

Alweer een legislatuur voorbij. Zes jaar, het lijkt gisteren. Zo ook voor mijzelf; al was ik slechts vier jaar in het ambt, het waren best uitdagende jaren. Ze telden dubbel door.

Het beheer van de coronapandemie stelde mijn opdracht meteen scherp: als commissaris van de federale en Vlaamse regering en belast met de handhaving van de openbare orde in de provincie had mijn ambt een belangrijke opdracht tijdens de coronacrisis. Op momenten vaak letterlijk levensbelangrijk. Het lijkt alweer zo veraf, maar de situatie in onze rusthuizen, de

druk op onze ziekenhuizen, de inzet van zovelen, vaak vrijwillig, om te vermijden dat het licht letterlijk uit ging, het gevoel van machteloosheid gecombineerd met hoop en dankbaarheid wanneer er alsnog weer een oplossing kon worden aangereikt: het heeft het begin van mijn gouverneurschap gevormd.

Maar niet alleen het begin.

Het aanpakken van de coronacrisis kon enkel door samen te werken: met de disciplines, met wetenschappers en ziekenhuizen, met burgemeesters en beleid. Het heeft mij versterkt in mijn overtuiging van het belang van samenwerken. Samenwerken overwint altijd.

Dat hebben we ook gemerkt in tal van andere dossiers: van droogte tot wateroverlast, oorlog in Oekraïne, de Brexit,... Vanuit het veiligheidsperspectief en de bevoegdheid op noodplanning stond de gouverneur vaak centraal, maar resultaten werden enkel samen bereikt.

Op deze laatste zitting kijk ik graag terug op een aantal realisaties in onze provincie.

1. Noodplanning

De coronacrisis had uiteraard de grootste impact op ons allemaal. Maar nog middenin de coronacrisis was het de 'waterbom' die ons in de zomer van 2021 verraste. Verraste door de omvang, de kracht en de verwoesting.

Een ramp met tientallen doden en schade die in de miljarden opliep. Neerslaghoeveelheden die ééns in de duizend jaar voorkomen. Maar is dat effectief zo?

We werden deze legislatuur geconfronteerd met weerfenomenen, die elkaar sneller lijken op te volgen en die zich extremer tonen dat we gewoon zijn.

In mijn eerste vier jaar als gouverneur werd tweemaal de provinciale fase afgekondigd ingevolge wateroverlast. Dankzij de realisaties op infrastructureel vlak van de voorbije jaren, de professionaliteit van de waterbeheerder - en dat is ook een pluim op de hoed van de provinciale dienst waterbeleid - en de samenwerking tussen alle niveaus en diensten konden nieuwe rampen ei zo na vermeden worden in de Leie- en Denderstreek.

Uiteraard moet ik hier ook opnieuw de disciplines vermelden: de politie die deur aan deur ging na 21u 's avonds om mensen te waarschuwen dat er de volgende ochtend wateroverlast kon optreden. Samen met de inzet van communicatiemedewerkers, die verantwoordelijke waren voor de verzending van in totaal 207 113 berichten konden burgers zich voorbereiden en de woning beschermen.

De brandweer kwam op 2055 plaatsen ter hulp. Naast het inzetten van pompen en ondersteunen van preventieve acties op het terrein, werden zandzakjes verdeeld in de buurten met het hoogste risico op overstroming. Zandzakjes die mede gevuld werden door de mensen van defensie. Een crisis overwin je enkel door samen te werken.

Een eervolle vermelding verdienen zeker ook de noodplanners, zowel provinciaal als gemeentelijk, evenals de medewerkers van de technische diensten en de civiele bescherming die samen, voor tijdens en na, alle mogelijke en beschikbare middelen hebben ingezet om de noodsituatie te beheren en de nazorg te verzekeren.

Tot slot vergeten we evenmin de medische discipline. Bij dreigende noodsituaties of voor hen die zelf werden getroffen en moesten worden geëvacueerd, was de psychologische ondersteuning van cruciaal belang.

Het regende het afgelopen jaar ongezien lang. De jaren daarvoor was het ongezien droog. Tussenin kregen we ook een aantal keer te maken met stormachtig weer, waarbij in Gent in november 2023 twee doden te betreuren vielen.

Het verplicht ons om onze procedures en manieren van werken te herbekijken. Met de komst van corona is onze werkomgeving in sneltempo gedigitaliseerd. Dat creëert mogelijkheden. Het zorgt ervoor dat we eenvoudiger en sneller overleggen, dat we meer en betere informatie sneller en makkelijker kunnen delen met anderen. We hebben die mogelijkheden ook geïntegreerd in onze noodplanningsprocedures. Het coördinatiecomité kan op korte termijn digitaal bijeenkomen om de situatie te bespreken. Bovendien is het ook geen moeite om vergaderingen open te stellen voor alle betrokken burgemeesters en noodplanningscoördinatoren: men sluit gewoon digitaal aan. Het zorgt ervoor dat we sneller kunnen reageren, beter kunnen afstemmen en dat iedereen een betere informatiepositie heeft.

Je aanpassen aan nieuwe omstandigheden is de essentie van evolutie. Deze legislatuur leek dat op een aantal domeinen sneller te gaan. De snelheid waarmee we ons als samenleving ook aangepast hebben stemt mij evenwel hoopvol.

2. Economie

De voorbije vier jaar waren meer dan een aaneenschakeling van noodsituaties.

Als gouverneur heb ik natuurlijk geen directe economische bevoegdheid. Vanuit mijn coördinerende rol kom ik evenwel met veel dossiers in aanraking die een grote economische impact hadden op onze provincie.

De globale prestaties zijn u allen bekend: Oost-Vlaanderen bevond zich de voorbije legislatuur bijna stevast op kop van economische ranglijsten. De werkloosheid is laag, de havens scoren internationaal hoge toppen, we hebben familiebedrijven met wereldfaam, belangrijke clusters in nieuwe hoogtechnologische sectoren en onze provincie schopte het tot de top tien van meest competitieve regio's in Europa.

De evolutie naar een duurzame economie biedt Oost-Vlaanderen, met onze befaamde 'triple helix', veel kansen om blijvend voorop te lopen.

Vanuit de provincie Oost-Vlaanderen wordt dit in de markt gezet onder de titel 'Innovation Playground'. Het provinciebestuur is als ondersteunende overheid een essentiële partner van

de triple helix en het economisch succes van onze provincie. Als aandeelhouder van Nort Sea Port en via Erov en de POM wordt ondernemerschap actief ondersteund, met succes!

Het is ook hier bij uitstek een verhaal van samenwerken. De verschillende overheden, de overheden en de bedrijven en de kennisinstellingen. Het is ook een grensoverschrijdend verhaal, maar dan in de positieve betekenis: North Sea Port is de grootste internationale fusiehaven van Europa. In het kielzog van de ontwikkeling van de haven werd ook het bestuurlijk samenwerkingsverband 'BGTS North Sea Port district' opgestart, waarin de provincies Oost-Vlaanderen en Zeeland, de betrokken lokale besturen en het havenbedrijf samenwerken aan de toekomstige invulling van het havengebied. Economisch, maar ook maatschappelijk.

Het havengebied draag ik een warm hart toe. Om verschillende redenen.

Als voorzitter van het projectbureau Gentse Kanaalzone en van het subregionaal overlegorgaan, dat de impact van de havenactiviteiten op de ruimtelijke ordening, het leefmilieu, de mobiliteit en de leefbaarheid van de woonkernen nagaat en daaromtrent adviezen inwint, ben ik nauw betrokken bij de ontwikkeling van de haven, in goed nabuurschap met de omgeving.

Maar ik werd door de Vlaamse regering ook beopdracht met de rol van grenscoördinator voor de Vlaamse provincies en lokale besturen met betrekking tot de grensoverschrijdende samenwerking met Nederland en de aanpak van grensbelemmeringen. Ook vanuit deze rol is North Sea Port nooit veraf.

Als voorzitter van een aantal belangrijke infrastructuurprojecten kan ik in elk geval met vertrouwen zeggen dat we de komende jaren verdere stappen in onze economische ontwikkeling gaan kunnen zetten. De R4 West-Oost wordt omgebouwd tot primaire weg. Iedereen ziet de resultaten van de turbotonde al, maar de komende jaren krijgt de volledige ring een upgrade. Het zal de logistiek van de haven verder verbeteren.

Binnen het project Rail Ghent Terneuzen werden de nodige middelen gevonden langs weerszijden van de landsgrens om verder te gaan met de aanleg van een goederentreinverbinding tussen Gent en Terneuzen. We zijn op dit moment klaar om het planproces op te starten.

In het zuiden van onze provincie wordt met de ring Rond Ronse een infrastructuurproject gerealiseerd waar al decennia sprake van was en voor de logistieke ontsluiting een grote meerwaarde zal betekenen.

Collega's, er is hier ruimte om te ondernemen. De investeringen die zich nu aandienen in onze provincie zullen de komende jaren verder voor groei zorgen en ons economisch weefsel verder ondersteunen. De provincie zal ook hier een cruciale partner blijven, als aandeelhouder en ondersteuner, maar ook als regisseur op ruimtelijk vlak.

Hoewel op het eerste zicht onze rol te verwaarlozen lijkt op het wereldtoneel van oorlogen en concurrentie op het vlak van energieprijzen en subsidies hebben we toch een essentiële sleutel in handen: ruimte creëren om te ondernemen binnen een rechtszeker kader. Grote

investeringsbeslissingen worden genomen met een terugverdientijd van makkelijk 10 tot 15 jaar. Als lokale en provinciale overheden kunnen we ons hier als een betrouwbare partner opstellen en investeringen aantrekken.

3. Veiligheid

Vanuit de havens is de stap naar veiligheid snel gezet. Als federaal regeringscommissaris ben ik medeverantwoordelijk voor de integrale veiligheid in Oost-Vlaanderen. Binnen het havengebied stelt de uitdaging zich scherp: logistieke hubs, toegangspoorten tot België en Europa, vormen een aantrekkelijk doelwit voor criminelen. En dan spreek ik in eerste instantie over drugs.

Het was in het begin soms vechten tegen de bierkaai. Niet tegen Antwerpen. We willen niet minder aandacht voor de problemen en uitdagingen in Antwerpen, die is terecht. Maar we willen ook aandacht voor de problemen en uitdagingen in de Gentse haven.

Het is een specifieke context: grensoverschrijdend, in hoofdzaak bulkschepen, een open gebied van tientallen kilometers lang en breed. Dat vergt een andere aanpak dan bij een containerhaven. Het doorzoeken van een bulkschip kost op vandaag de inzet van tientallen agenten en douaniers, drie dagen, 24 op 24. Bij elk stap van het uitladen dient er gecontroleerd te worden. Elke hoek van het schip, vergelijkbaar met drie appartementsblokken van vijf verdiepen naast elkaar moet uitgekamd worden.

Dat vraagt een andere aanpak dan de aanpak in Antwerpen en de Waaslandhaven. Die realiteit hebben we tot in Brussel kunnen laten doordringen. We gaan nu aan de slag met de uitwerking van een governance model voor het veiligheidsbeleid in en rond de haven, een inventarisatie van alle behoeften en een programma van uitvoering voor de jaren nadien. We hopen op die manier tot voorbeeld te kunnen strekken voor andere logistieke toegangspoorten. Ook hier zit de sleutel in samenwerken.

Dat is niet anders bij de recreatiedomeinen: de grootste domeinen in Oost-Vlaanderen zijn eigendom van het provinciebestuur en van stad Gent.

Overlast en recreatiedomeinen werd jammer genoeg in één zin uitgesproken.

In 2021 gelaste de minister van binnenlandse zaken Annelies Verlinden de gouverneurs met een coördinatie-opdracht omtrent de aanpak van overlast. We brachten uitbaters, politie en parket samen. We wisselden best practices uit, we werkten zowel op preventie door maximaal na te denken over de klantenbeleving en het creëren van een aangename omgeving, als op repressie, we ondersteunden de uitbaters met juridische adviezen voor het installeren van toegangsverboden, en zo verder. Eén en ander werd uitgewerkt in een heus 'EHBO' pakket voor recreatiedomeinen. Na 4 jaar kan ik met trots zeggen dat deze integrale en gelaagde aanpak haar vruchten afwerpt:

Op de Blaarmeersen werd, als we de cijfers gelijk wegen, op de zomerse dagen (dagen van meer dan 25 graden) een daling genoteerd van 38 feiten in 2023 naar 27 feiten in 2024. In 2020 waren dit er nog 227.

Deze integrale en gelaagde werking zorgt er ook voor dat de politie minder moet optreden: in 2023 was dat nog 33 keer, in 2024 11 keer.

Ook op de provinciale domeinen werden deze evoluties waargenomen, het aantal incidenten (excl. feiten gerelateerd aan roken) daalde in De Gavers: (-87%), Puyenbroeck (-38%) en De Ster (-69%).

De gelaagde, integrale en geïntegreerde werking werpt jaar na jaar zijn vruchten af en zorgt voor een terugkeer van een aangename sfeer op de domeinen.

Samenwerken wordt de komende jaren ook belangrijker op politieel vlak. We zagen deze legislatuur een aantal fusies van politiezones die ik als gouverneur mee begeleid heb. In deze legislatuur waren er de fusies van PZ Aalter-Maldegem, Waasland-Noord en Kruikebeke-Temse tot de PZ Scheldewaas en de PZ Vlaamse Ardennen en Brakel tot PZ Vlaamse Ardennen.

Het zijn de eerste stappen van een grotere oefening richting schaalvergroting. De samenleving is complexer geworden, zo ook de bestrijding van criminaliteit. Willen we dat de politie lokaal in de wijk aanwezig is, maar dat ze je ook verder kan helpen bij cybercrimeproblemen, dan moet je als organisatie voldoende schaalgrootte hebben. Oost-Vlaanderen kent met 26 zones, 24 vanaf 1 januari, relatief veel zones. Het is nog even afwachten wat de nieuwe federale regering zal beslissen, maar het leidt geen twijfel dat er de volgende legislatuur verder ingezet zal worden op die schaalvergroting.

Ook hierin kunnen we als provincie samenwerken. De Wet tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, bepaalt dat één of meerdere verbindingsambtenaren de provinciegouverneur bijstaan in hun opdrachten inzake veiligheid en politie onder het gezag van de gouverneur. De provinciewet bepaalt dat de provincieraad de kredieten om de financiële last te dekken verbonden aan de betrekking van deze verbindingsambtenaren dient te voorzien in haar begroting.

Ik hoop dat we daar de volgende legislatuur samen werk van gaan kunnen maken.

Want, beste collega's, weer een legislatuur voorbij. En met de start van de nieuwe legislatuur in het vooruitzicht moet ook de provincie vooruit kijken. De Vlaamse regeringspartijen hebben de provinciebesturen behouden.

Oost-Vlaanderen groeit zelfs nog met de aansluiting van Zwijndrecht. De komende legislatuur wordt opnieuw een kans om de relevantie van het provinciaal niveau te tonen.

Om te tonen welke meerwaarde gecreëerd kan worden als tussenniveau tussen de lokale besturen en de Vlaamse overheid. Dat gaat in mijn ogen het best door ondersteunend te werken en samen te werken met de verschillende niveaus. Zo maak je het verschil.

Om af te sluiten wens ik mij nog te richten tot de gedeputeerden. Samen vormden we vier jaar de deputatie onder mijn voorzitterschap. Als ik hier spreek over het belang van beleid en

beslissen, dan kijk ik in eerste instantie naar jullie als beleidsverantwoordelijken van onze provincie. Dank daarvoor.

Als voorzitter heb ik mij geëngageerd. Niet om te beslissen, dat is aan u, wel om te inspireren, ervaring te delen en over de afstemming te waken van dossiers die ook de Vlaamse en federale overheid raken. Het was steeds met de blik en het hart op het welvaren van onze provincie gericht. Ik hoop dat u daarvan overtuigd bent.

Het is ook met een bezwaard gemoed dat ik afscheid neem van maar liefst drie collega's.

Riet: je probeert je voetafdruk zo klein mogelijk te houden, maar je hebt toch een grote afdruk nagelaten op de kaart van de provincie. Zoals u allen weet heb ik een bijzondere voorliefde voor de fiets. Onze provincie is de fietsprovincie. Het hart van de ronde. Maar de laatste jaren is de fiets ook meer en meer een vervoersmiddel voor woon- werkverkeer geworden. De provincie is hierin voortrekker.

An: ik gaf het daarnet al aan: de recreatiedomeinen zijn opnieuw een plaats geworden waar gezinnen en jongeren op een veilige en aangename manier kunnen genieten van het beste wat onze provincie te bieden heeft. Corona leerde ons dat de noodzaak aan recreatiemogelijkheden in de natuur cruciaal is voor het mentale welzijn. Dankzij je volgehouden ingezet werd overlast beteugeld en vormen de domeinen een uithangbord voor onze provincie.

Filip: ik had het eerder al over rechtszekerheid. Je aanwezigheid als gedeputeerde was, wat mij betreft, korter dan verwacht, maar zoals iedereen hier aanwezig weten we dat een politieke loopbaan zich moeilijk laat plannen. Op die korte termijn ben je er toch in geslaagd om van de deputatie en de provincie een partner te maken op vergunningsvlak van lokale besturen, burgers en ondernemers. Allen met plannen, dromen en investeringen. Geïnteresseerd, met kennis ter zake en op zoek naar rechtszekerheid volgde je de dossiers op. Ik heb van menig persoon hierover appreciatie gehoord.

Collega's, ik sluit hierbij af. Wie de provincieraad verlaat, hoop ik bij gelegenheid toch snel opnieuw te ontmoeten. Het gaat jullie goed. Mijn deur staat altijd open.